

Sverige och Atlantpakten

Vi behöver understöd väster ifrån vid ett ryskt anfall, vi får inte försäkra oss om eller förbereda mottagandet av sådant understöd — detta är statsmakternas ståndpunkt. Följden av denna inkonsekvens i själva målsättningen har blivit en snedvridning av debatten, utrikespolitiskt och militärpolitiskt. En tendens har framträtt till sådan planering av försvaret att stora delar av landet skulle uppges efter "uppehållande" strider i syfte att låta en någorlunda intakt armé avvakta hjälpen från väster "i skogrika och bergiga områden"; "i detta läger är Sverige", så har infanterigeneralerna tänkt sig de trupper som någonstans i närheten av norska gränsen skulle stå redo att med hjälp av amerikanskt flyg återerövra ett land i förödelse. Vi vet inte om denna tankegång fortfarande anses vara ett ofrånkomligt resultat av bristen på förberedd och utlovad hjälp. En annan tendens har varit att nedvärdera atomvapnet, eftersom vi inte har detta vapen och på grund av vår politiska isolering inte kan väntas få tillgång till det, åtminstone inte i början av ett krig. Dessa linjer i debatt och förkunselser har på skilda sätt knutits samman med den öppet uttalade meningen att man bör vara återhållsam och diskret för att inte oroa folket. Med en skärm av oklarheter, halvansningar och undvikanden har man velat dölja eller förgylla verkligheten.

I längden är denna metod omöjlig, den är redan nu omöjlig. Det är en ohållbar tanke att en stor del av Sverige skulle uppges på grund av att vi inte i tid försäkrat oss om hjälp utifrån. Det är dock Sverige, inte den svenska armén, det gäller att försvara. Försöket att beskriva atomvapnen som okända, föga utvecklade, relativt oväsentliga som "välkomna tillskott till det avgörande markförsvaret" (en svensk överste för ett par veckor sedan) kan inte lyckas så länge vi kan läsa utländska tidningar och böcker. Och varje läskunnig med någon tankeförmåga drar snabbt slutsatsen: Vi kan inte få atomvapen och försvar mot atomvapen, därför att vi är politiskt isolerade; av detta skäl anses det omöjligt att försvara hela landet — denna situation är sådan att statsmakterna måste gå in för en tystnad som är en form av överslättande propaganda.

Det för några dagar sedan utgivna häftet av "Kontakt med krigsmakten" (organ för försvarsstaben) är ett glädjan-

de bevis på att den hittills följda taktiken i den uppehållande propagandastriden mot det svenska folket inte anses duga längre. Här klarlägges fakta rörande skilda atomvapen, fakta som till stor del tidigare relaterats i vissa tidningar, men som då på välsinnat håll sagts vara förvrängningar — fakta som förintar hela den serie av nedvärderande vittnesbörd som ännu under de senaste veckorna kommit från militärt håll. De tunga atombomberna verkar över dubbelt så stor areal som de bomber vilka fälldes över Japan. Vätebomberna, som kanske redan är färdiga, täcker 5—10 gånger så stor yta. Atombomben kan användas som taktiskt stridsmedel, som artilleriprojektil; verkningsområdet blir hälften eller tre fjärdedelar av Japanbombernas. USA har över 1.000 atombomber, och antalet kan fem- eller tiodubblas på några år; Sovjet har några hundra bomber och kan väntas öka sin produktion lika snabbt som USA. Fjärrobotarna har utvecklats; roboten av V1-typ har en skottvidd på hundra mil och en sådan precisionsförmåga att inte bara städer, utan även flygbaser och stora järnvägsområden kan träffas. Detta är fakta som i regel först nu blir meddelade i officiell form.

Dessa fakta är ohyggliga. Men i och för sig har svenskar inte större anledning än andra folk att känna modlöshet och defeatism inför dem. Ett framtida storkrig blir vida fruktansvärdare än något tidigare, därom kan man vara övertygad, men möjligt är att just därför kriget inte kommer; det är visserligen en gammal tanke att stridsmedlens ödeläggande verkan skall avskräcka från krig, men den tanken kan likafullt en dag väntas bli sanning. Så mycket är emellertid utan vidare klart: ett land som står utanför, som saknar tillgång till de avgörande vapnen, löper ofantliga risker i jämförelse med andra länder. En förstörelse sådan det här är fråga om, ja, hotet om en sådan förstörelse, måste slå ned motståndsviljan hos dem som icke kan värja sig med samma medel. En kapitulation kan bli ofrånkomlig trots ett i andra hänseenden utmärkt försvar; en vapenlös slås inte

mot en man med revolver. Illusionismen får dock inte drivas därhän att vi med ord om mod och uthållighet och krigarblod avvisar detta uppenbara.

Kort sagt, vi behöver samma stridsmedel som andra. En del kan göras efter redan följda linjer: starkare flyg, bättre civilskydd, bättre luftvärn. Men det väsentliga vinnns inte annat än genom tillgång till atomvapen och fjärrobotar. På några håll har efter publiceringen av den nyssnämnda skriften redan föreslagits att vi skulle börja uttänka och tillverka sådana vapen. Det är en nära nog orimlig tanke. Ingen annan mindre stat har valt den utvägen; kostnaderna är alltför oerhörda. Men detta är dock inte det viktigaste. En svensk tillverkning innebär att vi ställs i efterhand, att vi kommer för sent och har förlit av de stridsmedel som krävs. Vi måste försäkra oss om hjälp utifrån, förbereda den hjälpen, så att den blir snabb och effektiv.

Som försvar för vår isolationism har ofta anförts att vi visserligen sannolikt kommer med i ett krig, men att vi kanske vinner några dagar eller veckor genom neutralitet. Det är i sig självt ett dåligt försvar, ty isoleringen medför att dessa dagar eller veckor inte innebär någon säkerhet för att vi får hjälp då anfaller sätter in. Med den styrka atomvapen och fjärrobotar nu har är risken för att vi omedelbart skall betvingas betydande; någon hjälp hinner inte komma, och just därför blir det ingen hjälp, kanske intet allmänt krig. Har vi däremot tillgång till dessa avgörande vapen, eller är beredda att genast motta hjälp med sådana vapen, är våra risker i varje fall inte större än andra stater som är anslutna till demokratiernas försvarsgemenskap.

Det självfallna bör än en gång understrykas: en sådan politik ökar inte krigsriskerna, den minskar den. Vi anser, med rätta, att vårt nuvarande försvar ger oss större trygghet än om vi inte hade något försvar. Ett brytande av vår isolering innebär helt enkelt att vårt försvar — genom att hjälp utifrån tryggas och förbereds — blir ofantligt mycket starkare; i stället för hjälplöshet mot atomvapnen får vi delaktighet i Västerås överlägsna stridsmedel. Största möjliga säkerhet vinnas blott genom ett starkt försvar, och ett starkt försvar får vi blott genom att följa de andra demokratiernas väg till samverkan.